

Vrijwilligerswerk in Wassenaar

onder de loep (deel 1)

Vrijwilligerswerk in Wassenaar onder de loep

In Wassenaar zetten ruim 10.000 inwoners zich actief in als vrijwilliger bij meer dan 250 stichtingen en verenigingen. Als coach van een hockeyteam, leesouder op school, strandwacht, lid van de vrijwillige brandweer, bestuurslid van een vereniging, vrijwilliger in de dagopvang of in onze natuurgebieden: samen zorgen zij voor een breed scala aan activiteiten die de kwaliteit van ons leven aanzienlijk verbeteren.

Wanneer we aan deze inzet een economische waarde zouden toekennen, komen we al snel uit op een bedrag van meer dan €30 miljoen voor de gemeente Wassenaar. Dat onderstreept hoe onmisbaar en waardevol vrijwilligerswerk is voor onze samenleving.

Tegelijkertijd gaat dit niet vanzelf. Het vrijwilligerswerk staat onder druk, onder andere door een afname van traditionele vrijwilligers en een toenemende regeldruk vanuit de overheid.

Al meer dan 40 jaar fungeert de Vrijwilligerscentrale Wassenaar als steunpunt voor het vrijwilligerswerk in onze gemeente. Namens de gemeente ondersteunt, promoot en waardeert zij de inzet van vrijwilligers en organisaties.

Enquête

Eind 2025 heeft de Vrijwilligerscentrale Wassenaar (VCW) een enquête uitgezet onder circa 200 vrijwilligersorganisaties (stichtingen en verenigingen) in Wassenaar. Het doel van deze enquête was om inzicht te krijgen in de samenstelling van vrijwilligers, de manier waarop organisaties omgaan met werving en behoud, en de behoeften en uitdagingen die spelen binnen het vrijwilligersveld. De uitkomsten van deze enquête bieden waardevolle inzichten voor zowel de organisaties en gemeente als voor de VCW, om haar dienstverlening verder te versterken en beter aan te laten sluiten op de praktijk.

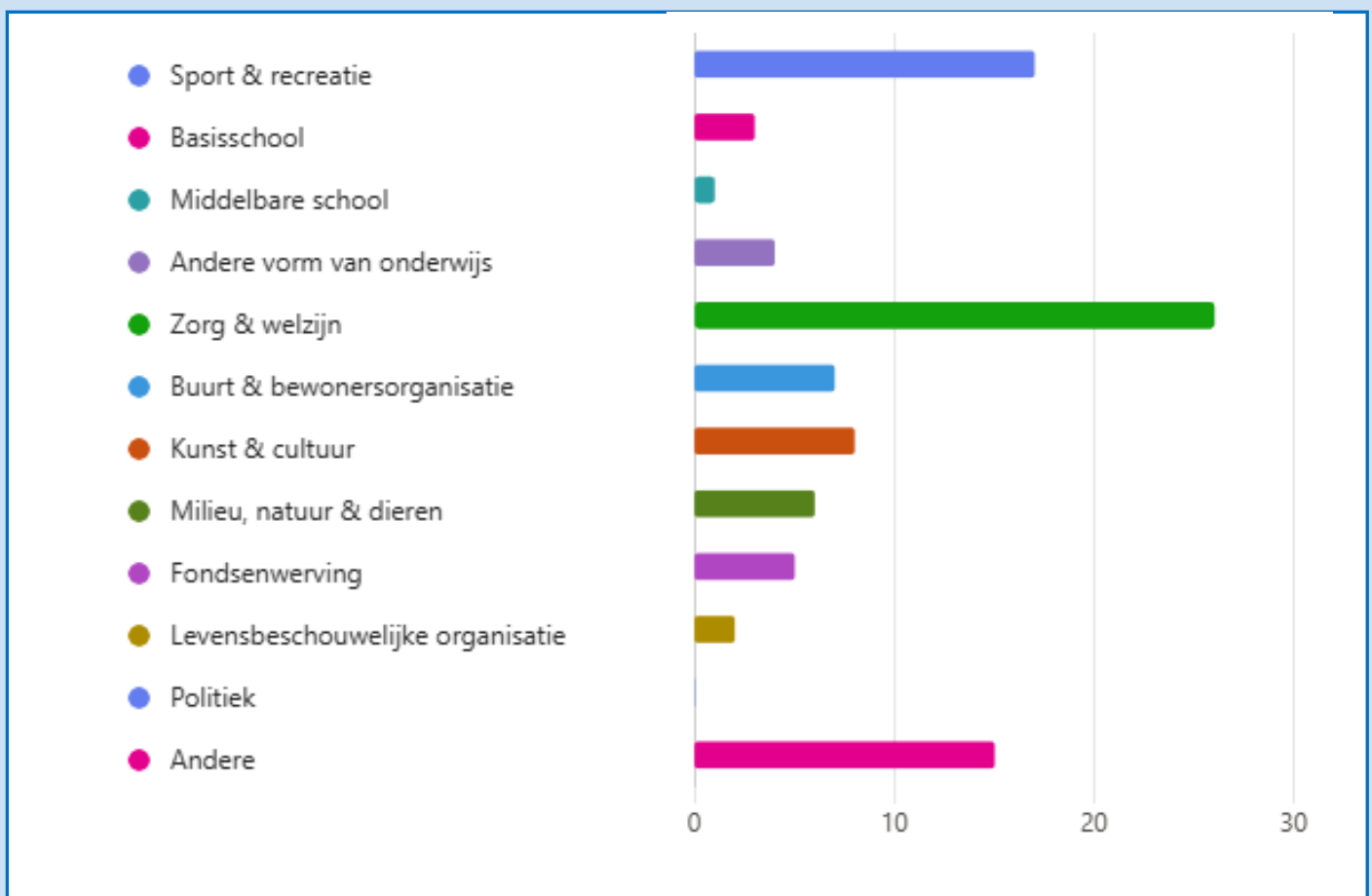
Medio 2026 gaat de VCW een enquête uitzetten onder vrijwilligers om een compleet beeld te krijgen.

Respons en representativiteit

In totaal hebben 64 organisaties de enquête ingevuld. Dit komt neer op een responspercentage van ruim 30%. Dit percentage kan worden beschouwd als representatief en biedt een betrouwbaar beeld van het vrijwilligerslandschap in Wassenaar.

De respons is afkomstig uit verschillende sectoren, met name sport & recreatie (15 organisaties) en zorg & welzijn (22 organisaties), waardoor een goed vergelijkend beeld ontstaat tussen deze domeinen.

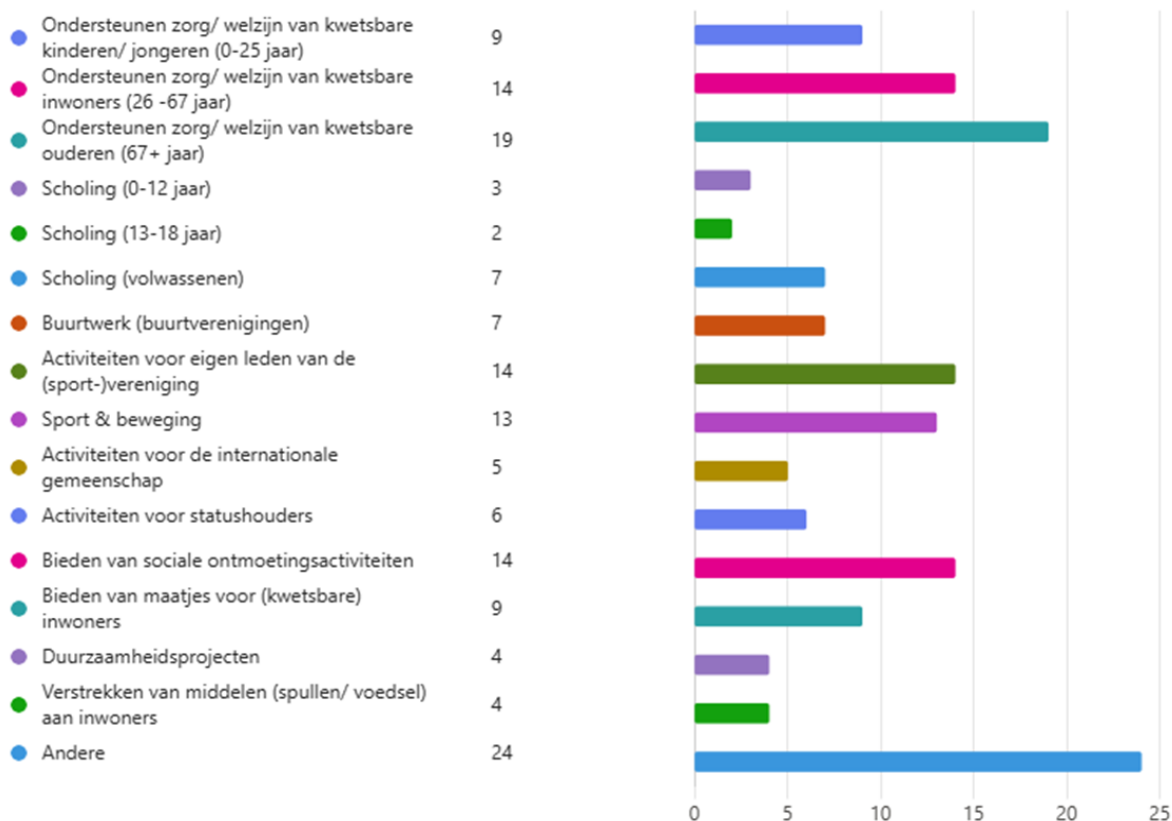

De vrijwilligersorganisatie

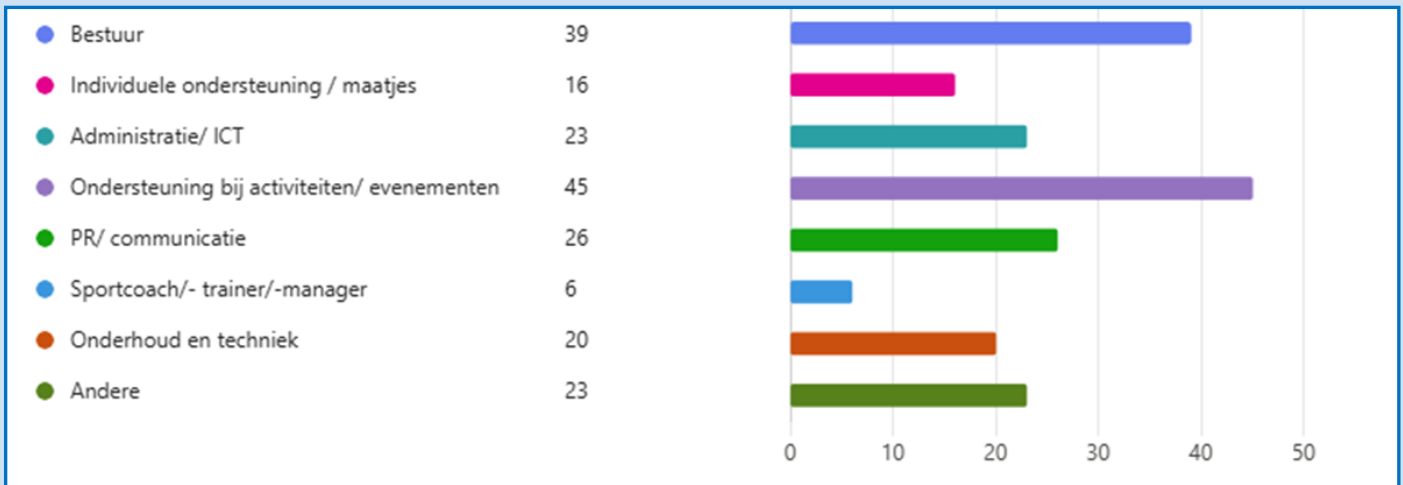
Soorten activiteiten

De organisaties verzorgen een breed aanbod aan activiteiten. Het grootste deel richt zich op het ondersteunen van het welzijn en de zorg voor kwetsbare inwoners en ouderen. Daarnaast organiseren veel organisaties activiteiten voor hun eigen leden, zoals binnen sportverenigingen, met aandacht voor sport en beweging. Tot slot vormen sociale ontmoetingsactiviteiten een belangrijk onderdeel van het aanbod, waarmee verbinding en contact tussen inwoners worden gestimuleerd.

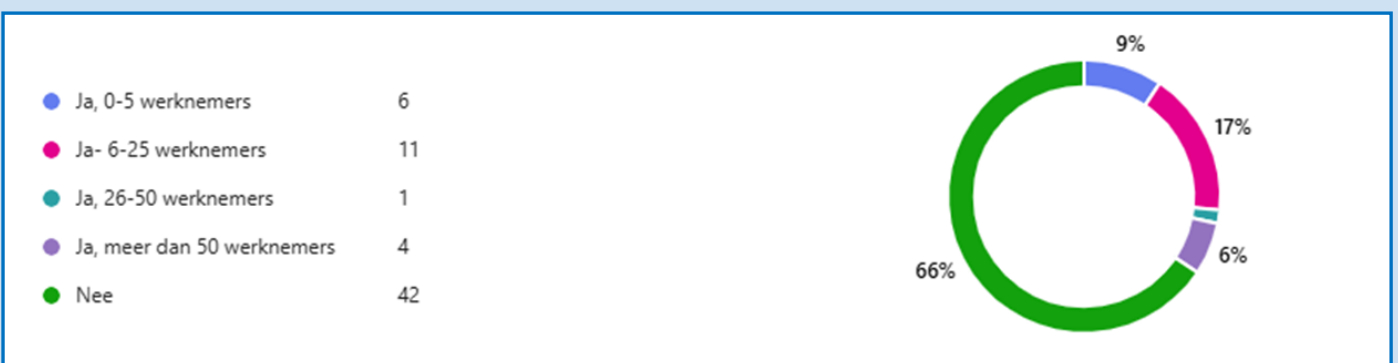
Welk soort activiteiten verzorgt de organisatie?

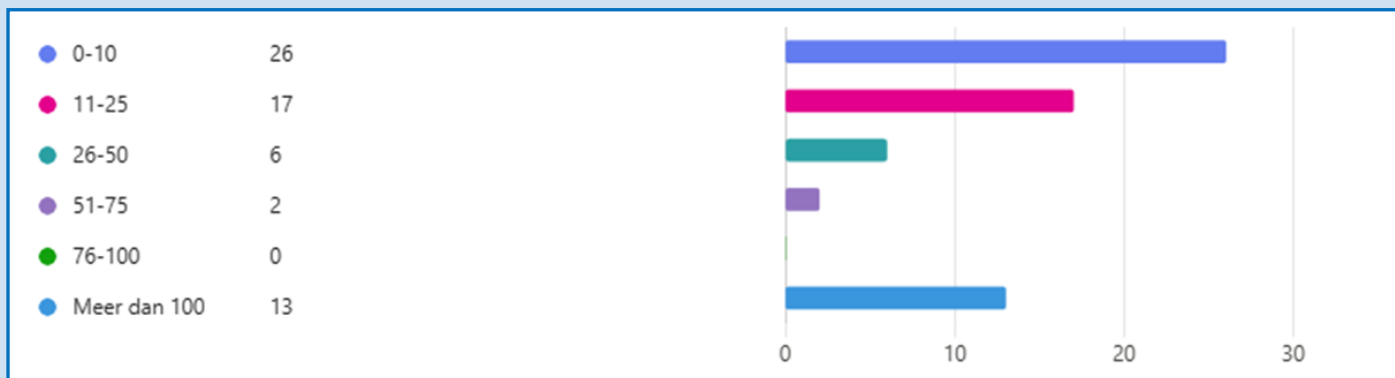
Soorten vrijwilligerswerk

Aantal betaalde medewerkers

Aantal vrijwilligers

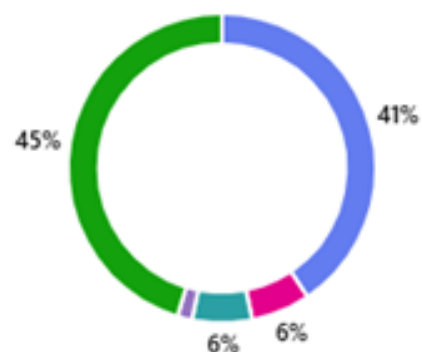

Leeftijd vrijwilligers

Op basis van de resultaten blijkt dat jongeren relatief beperkt vertegenwoordigd zijn binnen vrijwilligersorganisaties. Bij slechts 40% van de organisaties zijn jongeren actief als vrijwilliger, terwijl bij 27% van de organisaties geen vrijwilligers jonger dan 45 jaar actief zijn. Daarentegen zijn vrijwilligers van 45 jaar en ouder actief bij vrijwel alle stichtingen en verenigingen.

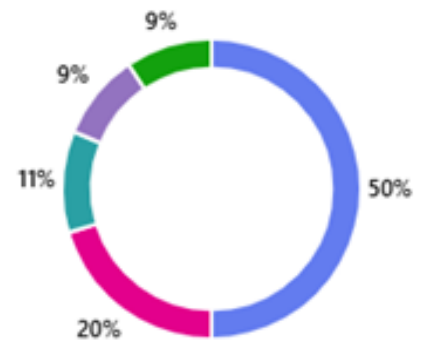
Aantal jonge vrijwilligers tot 25 jaar

0-5	26
6-25	4
6-50	4
Meer dan 50	1
Geen	29

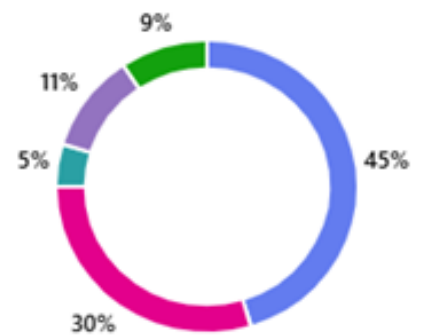
Volwassenen 26—44 jaar

● 0-5	32
● 6-25	13
● 26-50	7
● Meer dan 50	6
● Geen	6

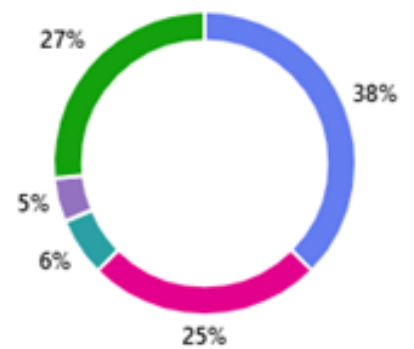
Volwassenen 45—68 jaar

● 0-5	29
● 6-25	19
● 26-50	3
● Meer dan 50	7
● Geen	6

Senioren (68+)

● 0-5	24
● 6-25	16
● 26-50	4
● Meer dan 50	3
● Geen	17

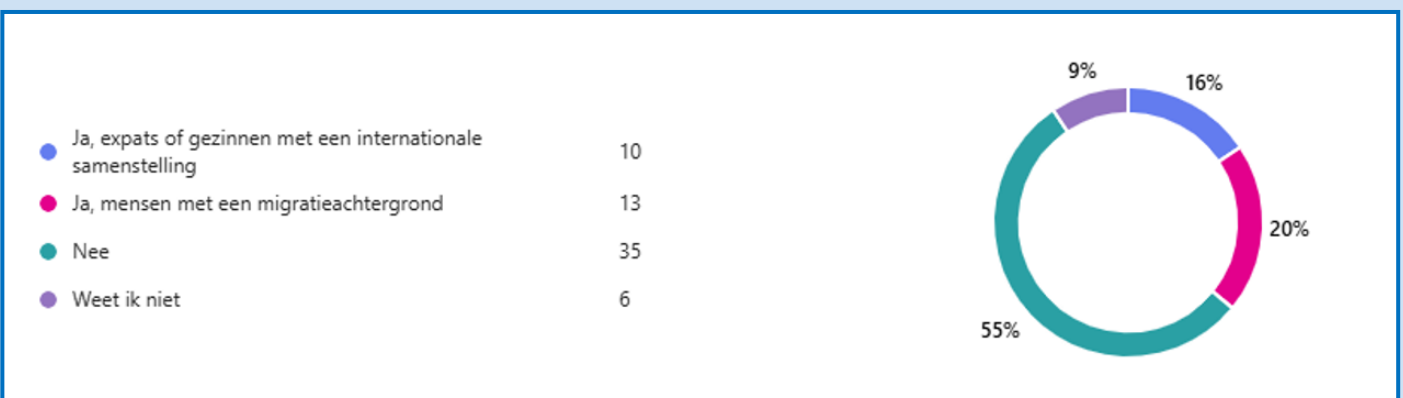
Diversiteit en inclusie vrijwilligers

De enquête laat zien dat organisaties in algemene zin openstaan voor vrijwilligers met een internationale achtergrond.

Belangrijkste bevindingen:

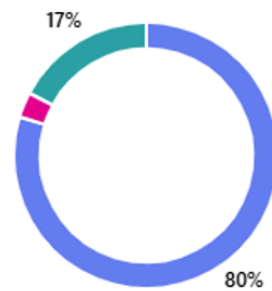
- De meeste organisaties geven aan open te staan voor zowel expats als mensen met een vluchtelingenachtergrond.
- Een klein aantal organisaties maakt hierin onderscheid en staat wel open voor expats, maar niet voor vluchtelingen.
- Bij ongeveer de helft van de organisaties zijn al vrijwilligers met een internationale achtergrond actief.

Vrijwilligers met een internationale en/of migratie achtergrond

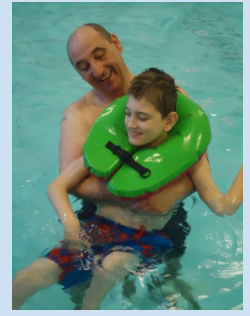
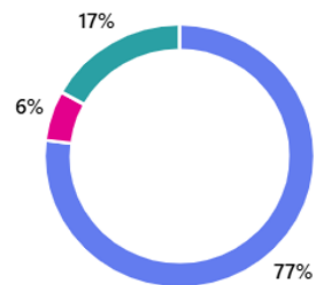
Sta je in open voor vrijwilligers met een internationale achtergrond?

● Ja	51
● Nee	2
● Niet zeker	11

Sta je in open voor vrijwilligers met een migratie achtergrond?

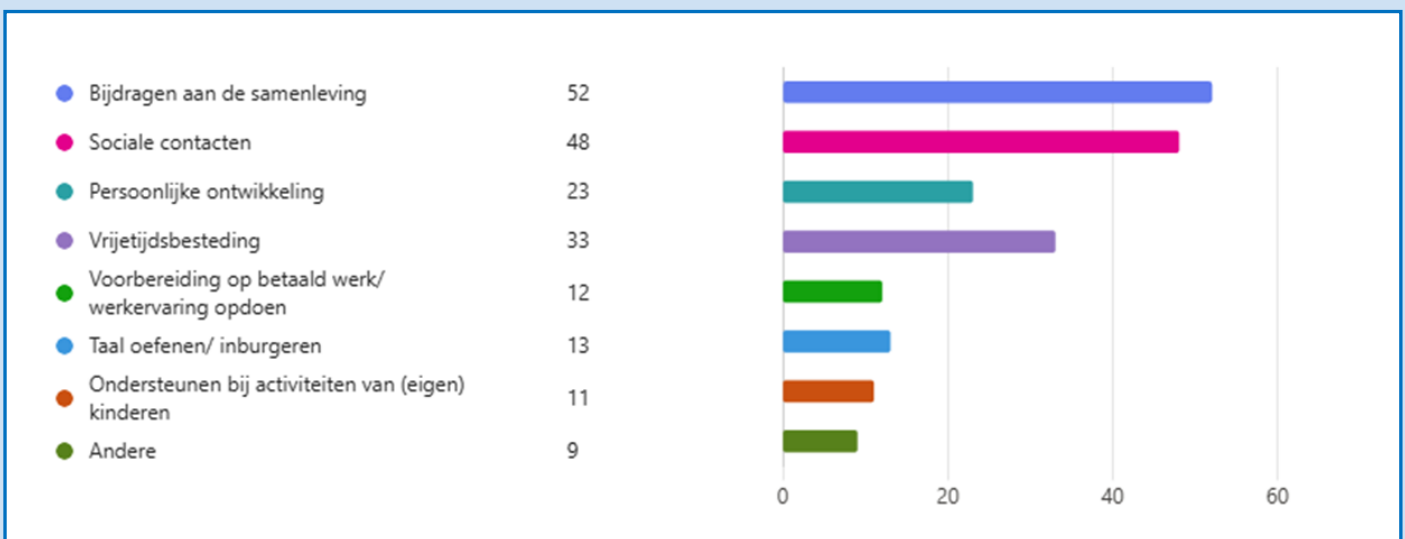
● Ja	50
● Nee	4
● Niet zeker	11

Motivatie van vrijwilligers

Vrijwilligers zetten zich voornamelijk in vanuit intrinsieke motivatie. De belangrijkste drijfveren zijn het bijdragen aan de samenleving (52%) en het opdoen en onderhouden van sociale contacten (48%). Daarnaast spelen vrijetijdsbesteding (33%) en persoonlijke ontwikkeling (23%) een rol. Minder vaak genoemde motivaties zijn het oefenen van de taal of inburgeren (13%), het opdoen van werkervaring (12%) en het ondersteunen bij activiteiten van eigen kinderen (11%).

Vrijwilligerswerk draait primair om maatschappelijke betrokkenheid en sociale verbinding.

Situatie in zorg & welzijn en sport & recreatie

Zorg en welzijn

Binnen zorg- en welzijnsorganisaties is het vrijwilligersbestand anders samengesteld dan gemiddeld. Vrijwilligers zijn overwegend 45 jaar en ouder, met een relatief groot aandeel van 68 jaar en ouder. Jongere vrijwilligers zijn nauwelijks vertegenwoordigd.

In sommige organisaties bestaat het vrijwilligersbestand uitsluitend uit vrouwen. Daarnaast werkt ongeveer de helft van de organisaties met een combinatie van betaalde krachten en vrijwilligers, terwijl de andere helft volledig draait op vrijwilligers. Grotere organisaties beschikken vaak over meer dan 100 vrijwilligers.

Sport en recreatie

Binnen sport- en recreatieorganisaties is de samenstelling van het vrijwilligersbestand sterk afhankelijk van de doelgroep van de vereniging of activiteit. Opvallende bevindingen zijn dat scoutingorganisaties voornamelijk jongere vrijwilligers (tot circa 44 jaar) aantrekken, terwijl senioren hier nauwelijks vertegenwoordigd zijn. Golfverenigingen kennen juist overwegend oudere vrijwilligers.

Grote sportverenigingen beschikken vaak over meer dan 100 vrijwilligers en hebben daarnaast één of enkele betaalde krachten in dienst. Opvallend is dat er geen sport- en recreatieorganisaties zijn zonder vrijwilligers; zij vormen de kern van het functioneren.

Verder zijn mannen in deze sector vaker actief als vrijwilliger dan vrouwen. Binnen organisaties is de leeftijdsverspreiding doorgaans beperkt; het komt zelden voor dat jongeren en senioren gelijktijdig actief zijn binnen dezelfde vereniging.

Zorg & welzijn en sport & recreatie in cijfers

Aantal betaalde medewerkers

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
Ja, 0-5 werknemers	3	2
Ja, 6 – 25 werknemers	3	1
Ja, 26 – 50 werknemers	1	0
Ja, meer dan 50 werknemers	4	0
Nee	11	12

Aantal vrijwilligers

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
0-10	9	6
11-25	4	4
26-50	3	1
51-75	2	0
76-100	0	0
Meer dan 100	4	4

Verhouding mannelijke en vrouwelijke vrijwilligers

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
20% man / 80% vrouw	5	0
40% man / 60% vrouw	6	2
50% man / 50% vrouw	6	3
60% man / 40% vrouw	1	3
80% man / 20% vrouw	0	4
Allen mannen	1	-
Alleen vrouwen	3	1

Aantal vrijwilligers met internationale achtergrond

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
Ja, expats of gezinnen met internationale achtergrond	3	2
Ja, mensen met een migratieachtergrond	6	1
Nee	10	11
Weet ik niet	3	1

Sta je in de toekomst open voor vrijwilligers met een *internationale* achtergrond?

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
Ja	20	13
Nee	-	1
Niet zeker	2	1

Sta je in de toekomst open voor vrijwilligers met een *migratie* achtergrond?

	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
Ja	16	13
Nee	1	2
Niet zeker	5	-

Waardering van vrijwilligers

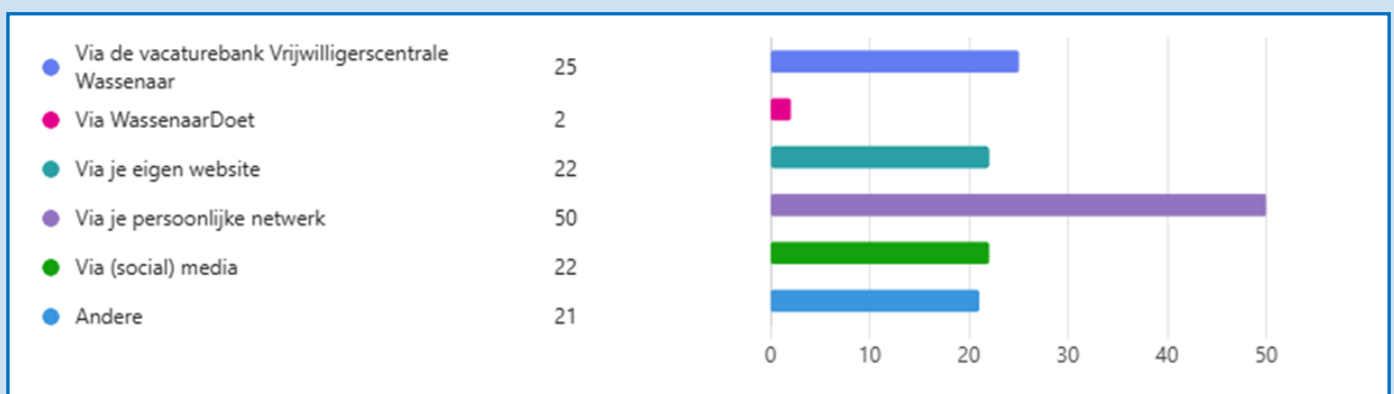
	<u>Zorg & welzijn</u>	<u>Sport & recreatie</u>
Ja, regelmatig (minstens 4 keer per jaar)	7	3
Ja, soms (2 of 3 keer per jaar)	9	3
Ja, eens per jaar	6	9
Te weinig	4	2

Vrijwilligersmanagement

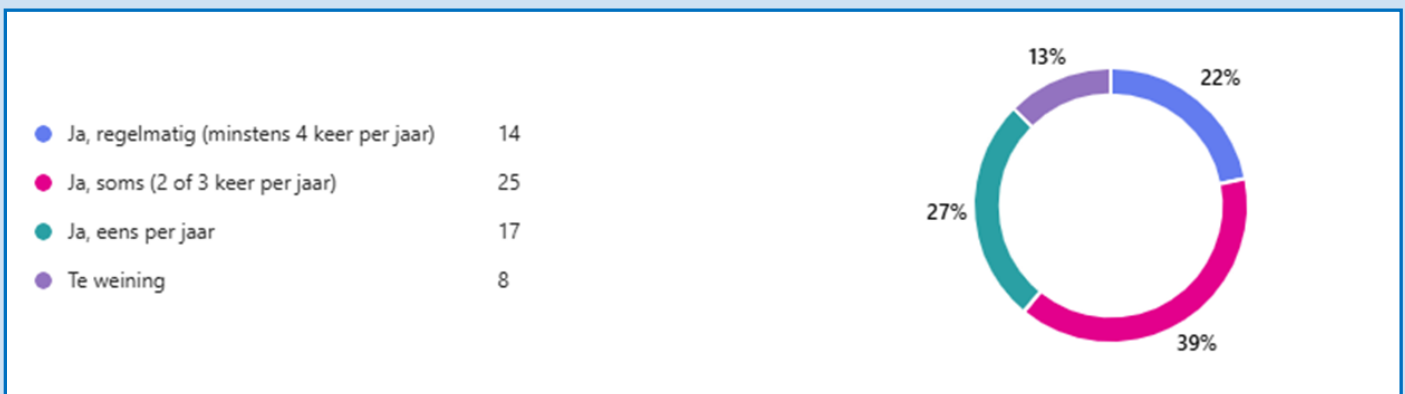
Werving van nieuwe vrijwilligers

Ongeveer een kwart van de organisaties ervaart weinig moeite bij het vinden van nieuwe vrijwilligers. Daarentegen geeft een even groot aandeel aan te kampen met een duidelijk tekort. De helft van de organisaties bevindt zich hier tussenin en geeft aan dat de werving van vrijwilligers moeizaam verloopt. Deze verdeling is vergelijkbaar tussen de verschillende sectoren.

Waardering

Alle organisaties besteden aandacht aan de waardering van vrijwilligers. De meeste organisaties doen dit meerdere keren per jaar, wat bijdraagt aan betrokkenheid en tevredenheid. Voorbeelden zijn o.a. gratis toegang tot eigen concert, een borrel, een presentje en een etentje.

Zelfplanning vrijwilligers

Slechts een beperkt aantal organisaties (9%) beschikt over een digitale roosterplanner. Binnen de sector zorg en welzijn wordt deze tool al gebruikt of staat men er in ieder geval positief tegenover. Tegelijkertijd geeft 47% van de organisaties aan geen behoefte te hebben aan een digitale roosterplanner.

Redenen van vertrek

Volgens de organisaties geven vrijwilligers zelf aan dat veranderingen in de privésituatie de belangrijkste reden zijn om te stoppen. Binnen de sector zorg en welzijn spelen daarnaast ook fysieke beperkingen en praktische belemmeringen een rol.

Vrijwilligersbeleid

Ongeveer 60% van de organisaties beschikt over een vastgesteld vrijwilligersbeleid. In de sector zorg en welzijn ligt dit aandeel hoger (circa 75%) dan in sport en recreatie (ongeveer 52%). Organisaties zonder vrijwilligersbeleid geven vaak aan hier geen behoefte aan te hebben.

Conclusies

Op basis van de resultaten van de enquête kunnen de volgende hoofdconclusies worden getrokken:

Vrijwilligerswerk is stevig verankerd in Wassenaar

Vrijwilligers vormen de ruggengraat van stichtingen en verenigingen in Wassenaar. Geen enkele organisatie functioneert zonder vrijwilligers en veel organisaties beschikken over een grote en betrokken groep vrijwilligers.

Vrijwilligerswerk draait om betrokkenheid en verbinding

Vrijwilligers zetten zich primair in vanuit intrinsieke motivatie: zij willen bijdragen aan de samenleving en sociale contacten opdoen. Dit onderstreept het belang van vrijwilligerswerk als sociale pijler binnen de gemeenschap.

Werving en behoud van vrijwilligers blijft een uitdaging

Hoewel een deel van de organisaties aangeeft voldoende vrijwilligers te kunnen vinden, ervaart het merendeel moeite met werving. Tegelijkertijd is uitstroom van vrijwilligers onvermijdelijk, vaak door veranderingen in de privésituatie of, met name in zorg en welzijn, door fysieke beperkingen.

Vergrijzing vormt een aandachtspunt

De samenstelling van het vrijwilligersbestand laat een duidelijke vergrijzing zien. Vrijwilligers van 45 jaar en ouder zijn actief bij vrijwel alle organisaties, terwijl mensen tot 45 jaar beperkt vertegenwoordigd zijn. Bij slechts 40% van de organisaties zijn jongeren actief en bij ruim een kwart ontbreken vrijwilligers onder de 45 jaar volledig. Dit betekent dat een groot deel van het vrijwilligerswerk momenteel leunt op een oudere doelgroep. Dit brengt risico's met zich mee voor de continuïteit en toekomstbestendigheid van organisaties, en vraagt om gerichte aandacht voor het betrekken van jongere vrijwilligers.

Diversiteit biedt kansen, maar blijft nog achter

Hoewel veel organisaties openstaan voor vrijwilligers met een internationale achtergrond, is deze groep nog niet overal zichtbaar actief. De bereidheid is aanwezig, maar wordt nog niet volledig benut in de praktijk. Dit biedt kansen om het vrijwilligersbestand inclusiever en toekomstbestendiger te maken.

Z.O.Z.

Professionalisering is niet overal vanzelfsprekend

Een aanzienlijk deel van de organisaties beschikt over een vrijwilligersbeleid, maar dit geldt nog niet voor iedereen. Met name binnen sport- en recreatieorganisaties ontbreekt dit vaker.

Een duidelijk vrijwilligersbeleid kan bijdragen aan betere organisatie, behoud en werving van vrijwilligers en verdient daarom blijvende aandacht.

De VCW wordt gezien als een gewaardeerde partner

Organisaties geven aan de activiteiten en ondersteuning van de Vrijwilligerscentrale Wassenaar te kennen en te waarderen. De VCW wordt gezien als een serieuze en relevante samenwerkingspartner binnen het vrijwilligersveld.

*Vrijwilligerswerk is **vitaal en breed gedragen** in Wassenaar,
maar staat onder druk door **vergrijzing en wervingsproblemen**.
Er is ruimte voor groei op het gebied van **inclusiviteit en professionalisering**.
VCW wordt gezien als **belangrijke partner**.*

Vrijwilligerscentrale Wassenaar

Op basis van de resultaten zet de VCW de komende jaren extra in op de volgende speerpunten:

Het verder ondersteunen en versterken van haar rol als partner voor organisaties

Voortbouwen op de bestaande waardering en inspelen op concrete behoeften.

Het stimuleren van inclusiviteit binnen vrijwilligersbestanden

Organisaties ondersteunen bij het betrekken van vrijwilligers met een internationale achtergrond.

Vereenvoudigen van vrijwilligersinzet

Organisaties helpen bij praktische vraagstukken rondom organisatie en inzet van vrijwilligers.

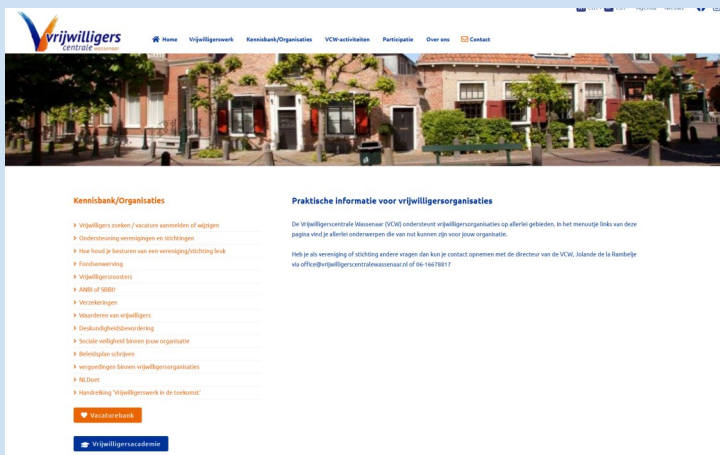
Bevorderen van vrijwilligersbeleid en opstellen van een gedragscode

Het belang van een goed vrijwilligersbeleid onderstrepen en organisaties hierin begeleiden.

Extra focus op jongeren bereiken en betrekken

Onderzoeken waarom jongeren minder actief zijn en organisaties helpen hun aanbod aantrekkelijker te maken voor jongere doelgroepen.

Wij helpen jou op weg!

Vrijwilligerswerk

Kies uit langdurig of flexibel vrijwilligerswerk. Staat er niets passends bij? Meld je aan voor de vrijwilligerspool.

[Kies jouw vacature](#)

Organisaties

Leer de Wassenaarse verenigingen en stichtingen kennen. Ontdek wat zij doen en hoe je kunt meedoen.

[Ontdek de organisaties](#)

Evenementen

Blijf op de hoogte van alles wat er gebeurt in Wassenaar. Gebruik de kalender om activiteiten te plannen of mee te doen.

[Bekijk alle evenementen](#)

Vrijwilligerscentrale Wassenaar
www.vrijwilligerscentralewassenaar.nl

| Van Heeckerenstraat 2 2242 GX Wassenaar
 | www.wassenaardoet.nl

Voor inlichtingen en informatie voor organisaties: office@vrijwilligerscentralewassenaar.nl